

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ק"ט ע"א וע"ב

מה לומדים התנאים דלהלן מקרא דושארו ומקרא דוהעברתם? [סכום הסוגיא].

תנא דברייתא	"ושארו"	"והעברתם"
ר' ישמעאל ברבי יוסי	האב קודם לאחים ¹	בת מעברת נחלה מהשבטים
	הבעל יורש לאשתו	האב קודם לאחים ²

¹ הנה הגמ' לעיל בדף ק"ח ע"ב [וברשב"ס] דרשה: דשארו זה האב, דכתיב [ויקרא י"ח] שאר אביך הוא. ועצם ריבוי האב לירושה לכאורה לא צריך, דילפינן ליה מכ"ש, שאפי' אחי האב יורשים א"כ כ"ש שהאב יירש שאחיו באים מחמתו. וע"כ דקרא אתא להקדים לירושת האב קודם אחת מן הירושות הכתובות בסדר הפסוקים [שבבמדבר כ"ז]. ואף שקרא דושארו נכתב לבסוף אחר כל היורשים, מ"מ ביארה הגמ' דע"כ דקראי אינם כסדר.

והסיקה הגמ' שהקדמה זו היא לענין שאב קודם לאחי המת, דאם לומר שקודם לאחי האב, זה פשיטא דהרי כל ירושתם היא רק מכוחו, וודאי שקודם להם. ואם לומר שקודם לבני המת, זה אינו, דהא כתוב הקרוב קרוב קודם, ובן קרוב יותר מאחים, דהרי קם תחת אביו ליעדה ושדה אחוזה, ואפי' לענין יבום שהאח קם, מ"מ במקום שיש בן אין יבום. וגם אין לומר שאב קודם לבת, דכיון שלענין לפטור מיבום בן ובת כהדדי נינהו ה"ה לענין נחלה, וכמו שבן קודם לאב מקרא דקרוב קרוב קודם כן קודם לבת.

² ודרשינן הכי, איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו, ומזה שאמרה תורה והעברתם, משמע שהיתה צריכה להיות הנחלה למישהו אחר, ומנהו אב (כדלקמן), ודוקא לבת אתה מעביר נחלה במקום האב, אבל לא להעביר לאחים במקום האב. וא"כ נמצא שסדר הנחלות הוא: בן – בת – אב – אח. ואין לומר שבמקום בת אתה מעביר נחלה מהאחים אליה אבל מהאב אין אתה מעביר ממנו אפי' במקום בת ונאמר שהאב קודם לבת, דא"כ לא נכתוב רחמנא והעברתם.

ויש בזה ג' פרושים: רשב"ם מפרש שמה שהאחים יורשים רק אחרי הבת ל"צ קרא דוהעברתם, דהרי כתוב ואם אין לו בת ונתנתם את נחלתו לאחיו. ובתד"ה א"כ בעמ' ב' פירשו, דהיות שהבת קרובה יותר למת מהאחים שלו, הרי שלא יפול כאן לשון והעברתם, דאין זו העברה של נחלה מהאחים לבת, אלא שכך מגיע לה. ורשב"א שם מפרש, דהיה צ"ל במקום והעברתם ונתתם, עיי"ש.